

VISOKOŠOLSKI STROKOVNI PROGRAM PREDŠOLSKA VZGOJA

Prerazporeditev ur med semestri štud. programa Predšolska vzgoja je bila potrjena na 9. izredni seji Senata PEF dne 14. 9. 2007 in na 1. korespondenčni seji Senata UM dne 25. 9. 2007 ter posredovana v nadaljnjo obravnavo Svetu za visoko šolstvo. Spremembe veljajo od štud. leta 2007/08 dalje.

I. SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

1. NAZIV IN VRSTA PROGRAMA

Naziv študijskega programa je predšolska vzgoja. Program nudi pridobitev visoke strokovne izobrazbe.

2. TRAJANJE PROGRAMA

Program traja tri leta (šest semestrov).

II. PODATKI O PREDMETNIKU

1. PREDMETNIK Z INTERPRETACIJO (Tabela 1)

Predmetnik vsebuje 22 obveznih predmetov z integrirano prakso, 3 izbirne predmete z integrirano prakso ter hospitacije in nastope. Poleg navedenega imajo študentje strnjeno prakso in športno vzgojo (kot vsi študenti Univerze), ki nista vključeni v predmetnik.

OBVEZNI predmeti se delijo na:

1. temeljne strokovne predmete (v okviru katerih je 12 predmetov), ki obsegajo 1020 ur ali 45,3 % predmetnika;
2. strokovne predmete (v okviru katerih je 10 predmetov), ki obsegajo 1038 ur ali 46,2 % predmetnika;
3. tri IZBIRNE predmete z možnostjo izbire med devetimi predmeti v obsegu 180 ur (8 % predmetnika).

Izbirni predmeti predstavljajo možnost razširjanja in poglobljanja strokovno-didaktičnega znanja na konkretnem predmetnem področju, njegovo aktualizacijo na osnovi novejših domače in tuje literature ter možnost vključevanja študentov v raziskovalne projekte. Prvi in drugi izbirni predmet dajeta študentu možnost izbire med šestimi strokovnimi didaktičnimi predmeti (tabela 1 - skupina predmetov od zap. 13 do 18). Tretji izbirni predmet nudi možnost izbire enega od svetovnih jezikov ali predmet specialna pedagogika.

Glede na trende razvoja doma in v svetu (gre za program visokošolskega izobraževanja za 21. stoletje, raziskovalne možnosti, zahteve prakse in interese študentov) bo mogoče organizirati predavanja tudi za druge predmete, vendar le v okviru 180 ur, ki so predvidene za izbirne predmete.

HOSPITACIJE in NASTOPI obsegajo 12 ur ali 0,5 % predmetnika.

Skupno predmetnik zajema 2.250 ur, kar pomeni povprečno 750 ur na leto. To za študenta pomeni povprečno tedensko obremenitev 25 ur. Brez integrirane prakse obsegajo temeljni strokovni predmeti 925 ur ali 41,1 %, posebni strokovni predmeti 878 ur ali 39 %, izbirni predmeti 150 ur ali 6,7 %, hospitacije in nastopi 12 ur ali 0,5 %, integrirana praksa pa 285 ur ali 12,7 %.

TABELA 1

PREDMETNIK 3 letnega visokošolskega programa PREDŠOLSKA VZGOJA

A TEMELJNI STROKOVNI PREDMETI	PR	SV	LV	*IP	Skupaj
1. Slovenski jezik	15	15	60	-	90
2. Mladinska književnost	30	30	-	-	60
3. Razvojna psihologija	60	45	15	15	135
4. Pedagoška psihologija	45	15	15	15	90
5. Teorija vzgoje s predšolsko pedagogiko	100	45	15	20	180
6. Didaktika z učno tehnologijo	30	15	15	15	75
7. Specialna pedagogika	30	15	15	15	75
8. Osnove pedagoške metodologije	30	-	30	-	60
9. Motorika predšolskega otroka	30	15	15	15	75
10. Zdravstvena vzgoja	30	15	15	-	60
11. Sociologija vzgoje	30	30	-	-	60
12. Sodobna filozofija	30	30	-	-	60
Skupaj:	460	270	195	95	1020
B STROKOVNI PREDMETI	P	SV	LV	IP	Skupaj
13. Metodika jezikovne vzgoje	60	-	30	15	105
14. Metodika gibalno-športne vzgoje	60	-	30	15	105
- praktikum aktivnosti v vodi	-	-	25	-	25
- praktikum aktivnosti na snegu	-	-	25	-	25
15. Metodika plesne vzgoje	60	-	30	15	105
16. Metodika glasbene vzgoje	60	-	30	15	105
- vokalno-instrumentalni praktikum*	-	-	50	-	50
17. Metodika likovne vzgoje	60	-	30	15	105
18. Metodika uvajanja v družbeno okolje	60	-	30	15	105
19. Lutkovno-gledališka vzgoja z metodiko	15	-	30	20	65
20. Tehnična vzgoja z metodiko	15	-	30	20	65
21. Začetno naravoslovje z metodiko	45	45	30	30	150
22. Metodika matematike	15	-	15	10	40
Skupaj:	450	45	385	170	1050
C IZBIRNI PREDMETI	P	SV	LV		Skupaj
23. Prvi izbirni predmet (13-18)	30	-	15	15	60
24. Drugi izbirni predmet (13-18)	30	-	15	15	60
25. Tretji izbirni predmet (angleški ali nemški jezik, specialna pedagogika)	30	15	15	-	60
Skupaj:	90	15	45	30	180
Skupaj A, B, C	1000	330	625	295	2250

Športna vzgoja 3 x 60 = 180 ur

Študijska praksa= 180 ur (2 tedna v 2. l. in 4 tedne v 3. l.)

IP = Integrirana praksa se izvaja v vrtcih in drugih institucijah pri 18 predmetih

6 nastopov na študenta in 12 hospitacij na skupino (13 do 18)

* vokalno instrumentalni praktikum: vaje potekajo v skupinah s tremi študenti

V predmetniku je 1000 ur predavanj ali 44,45 %, 330 ur seminarskih vaj ali 14,67 %, 623 ur laboratorijskih vaj ali 27,69 %, 285 ur integrirane prakse ali 12,66 % ter 12 ur nastopov in hospitacij ali 0,5 %.

2. DELEŽ PRAKSE V PROGRAMU IN NAČIN NJENE IZVEDBE

Praksa študentov se začne z njihovim vstopanjem v kadrovsko šolo in traja do diplome. Smisel prakse študentov je, da predstavlja konkretizacijo teoretičnih spoznanj, ki so jih študentje pridobili pri posameznih predmetih. Njena funkcija je v tem, da čim bolj naravno poveže ta spoznanja v celotno sliko o:

- vrtcu kot specifični ustanovi za varstvo, vzgojo in izobraževanje otrok,
- vzgoji kot procesu, s katerim lahko močno posegamo na razvoj in učenje mlajših otrok,
- otrocih kot subjektih, ki skozi različne aktivnosti uresničujejo svoje razvojne zmožnosti in zadovoljujejo raznovrstne interese,
- načinih sodelovanja vzgojitelja pri uresničevanju vzgojno-izobraževalnih ciljev vrtca in prvega razreda osnovne šole,
- spoznavanju specifičnosti poklica za katerega se pripravljajo.

Spoznanja, pridobljena s prakso, predstavljajo posebno vrsto spoznanj, saj v njih prevladuje učenje po modelu (opazovanje dela drugih in učenje skozi lastno delovanje na stvarnost - aktivno udejstvovanje v vzgojno-izobraževalnem procesu).

Praksa hkrati predstavlja tudi neizčrpen vir psihopedagoških in metodičnih problemov, ki so ilustracija k spoznanjem, ki so si jih študentje pridobili pri drugih oblikah študijskega procesa, obenem pa je tudi priložnost, da se študentje usposobijo za njihovo reševanje.

Praksa se začne s hospitiranjem - opazovanjem dela vzgojiteljev -mentorjev v vsakodnevnih situacijah in v posebej pripravljenih in organiziranih situacijah. Nadaljuje se s postopnim vključevanjem študentov v delo vzgojitelja in zaključi s samostojnim opravljanjem tega dela. Vse oblike dela morajo biti pripravljene z ustrežno dokumentacijo.

Integrirane prakse je v predmetniku 285 ur ali 12,7 %, kar pomeni, da bo študent en dan v tednu v vrtcu imel konkretne naloge (načrtno opazovanje, analize, obiski in spoznavanje institucij itd.).

Posebno mesto zavzemajo hospitacije in nastopi s konkretnimi nalogami pri posameznih študijskih predmetih.

Poleg hospitacij, nastopov in integrirane prakse bodo študentke in študentje v vrtcu opravljali tudi 6 tednov strnjene prakse (180 ur). Ta praksa ni vključena v predmetnik. Namen strnjene prakse v drugem in tretjem letu študija je, da študent spozna vrtec kot institucijo, delo vzgojitelja in probleme pri tem delu ter da preizkuša svoje sposobnosti in v času študija pridobljena znanja. Pri praksi v zadnjem letu študija študent več ali manj samostojno (pod mentorstvom) vodi oddelek in s tem preveri svojo usposobljenost za delo.

Hospitacije, nastopi in integrirana praksa potekajo v izbranih (mentorskih) vrtcih: Otona Župančiča, Ivana Pečeta, Studenci, Koroška vrata, Ivana Glinška, Tezno, Jožice Flander; strnjena praksa poteka v teh vrtcih ali v vrtcih po izbiri študenta ali nosilca programa.

Postopoma bomo skušali razširiti mrežo mariborskih vrtecev, v katerih bomo posebej usposabljali vzgojiteljice in vzgojitelje za mentorstvo študentkam in študentom.

3. VERTIKALNA IN HORIZONTALNA POVEZANOST PREDMETOV PROGRAMA

Predšolska vzgoja je izrazito interdisciplinarno oz. multidimenzionalno področje, pri katerem se z istimi fenomeni ukvarjajo različne znanosti.

Zato se v programu na eni strani povezujejo vsi temeljni strokovni predmeti, ki so tudi strokovna podlaga in izhodišče za posebne strokovne predmete, tj. didaktike oziroma metodike. Na drugi strani pa morajo biti nujno medsebojno povezani tudi vsi posebni strokovni predmeti; v predšolski vzgoji je namreč predmete nemogoče ločevati. Otrok doživlja svet celostno, zato morajo biti pri vzgojnem delu več ali manj integrirana različna predmetna področja. Posledica teh spoznanj je integrirana praksa (IP). Seveda pa morajo posebni strokovni predmeti (skupina B v predmetniku) kljub tej zahtevi ohranjati svojo identiteto, saj nudijo študentu izvirne informacije različnih strok.

Večina temeljnih strokovnih predmetov je na začetku študija, v drugem in tretjem letniku pa je več posebnih strokovnih predmetov. V zadnjem letu študija so tudi predmeti, katerih glavni namen je kritična refleksija pridobljenih znanj in sistema predšolske vzgoje (sociologija, filozofija) in ki

zahtevajo večjo zrelost študentk in študentov. Izbirni predmeti so v zadnjem letu študija, saj mora študentka ali študent najprej poznati osnove, da lahko potem kompetentno izbira.

III. PODATKI O POGOJIH ZA VPIS IN KRITERIJH ZA IZBIRO KANDIDATOV V PRIMERIH OMEJITVE VPISA

V visokošolski strokovni program predšolska vzgoja se lahko vpiše:

- a) kdor je opravil maturo ali zaključni izpit v programih gimnazija, predšolska vzgoja, zdravstvena vzgoja;
- b) kdor je končal štiriletne srednješolske programe gimnazija, predšolska vzgoja, zdravstvena vzgoja,
- c) kdor je pred 1. 6. 1995 končal drugi štiriletni srednješolski program, če predhodno opravi diferencialni izpit iz psihologije na Državnem izpitnem centru.

Za vse kandidate iz točke a, b, c je pogoj za vpis uspešno opravljen **preizkus glasbenih sposobnosti**.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa (če bo poleg končane srednje šole opravilo preizkus glasbenih sposobnosti več kandidatov kot je vpisnih mest), bodo kandidati izbrani glede na:

- splošni uspeh pri zaključnem izpitu, poklicni maturi oz. maturi 60 % točk
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku 40 % točk.

IV. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU, PONAVLJANJE LETNIKA

(Tabela 2)

Študentka ali študent napreduje v naslednji letnik, ko praviloma opravi vse obveznosti iz predhodnega letnika. Izjemoma je mogoč vpis v višji letnik tudi brez enega izpita. Pogoj za vpis v drugi letnik so torej vsi izpiti prvega letnika, pogoj za vpis v tretji letnik pa vsi izpiti drugega letnika in pozitivno ocenjena dvotedenska strnjena praksa. Do pristopa k diplomu mora študent opraviti vse izpite 3. letnika in 4 tedensko strnjeno prakso.

V. NAČINI IN OBLIKE IZVAJANJA ŠTUDIJA

Študij v programu predšolska vzgoja bo organiziran kot redni in kot izredni študij. Redni študij se bo izvajal na Pedagoški fakulteti v Mariboru, izredni pa v Mariboru ali po potrebi tudi v drugih krajih in na dislocirani enoti v Žalcu in/ali Krškem, če bo v 1. letnik vpisanih najmanj 30 študentk in študentov.

Študij se sestoji iz predavanj, seminarskih vaj in laboratorijskih vaj, ki potekajo na fakulteti in terenskem delu (aktivnosti v naravi) ter ekskurzij. Vaje pri predmetu metodika glasbene vzgoje - vokalno-instrumentalni praktikum se pri vokalno-instrumentalnem praktikumu izvajajo individualno, v skupinah s tremi študenti. Praksa je integrirana v študijski program tako, da poteka deloma strnjeno v vrtcih, deloma pa kot opazovanja, razgovori, hospitacije, nastopi ipd. v vrtcih, v 1. razredu osnovne šole in v drugih institucijah. K praksi sodijo tudi terenske vaje. Prakse ni potrebno opravljati izrednim študentom, ki opravljajo delo vzgojitelja v vrtcih, morajo pa opraviti šest nastopov, predpisanih s programom (velja od vpisne generacije 2003/2004 dalje; senat PEF, 1.7.2003).

TABELA 2

PREDMETNIK PO LETNIKIH IN SEMESTRIH Z OBVEZNOSTMI ŠTUDENTOV**1. LETNIK**

PREDMET	ŠTEVILO UR								
	zimski semester				poletni semester				skupaj
	PR	SV	LV	IP	PR	SV	LV	IP	
TEMELJNI STROKOVNI PREDMETI									
Slovenski jezik	15	15	30				30		90
Razvojna psihologija	30	30		15	30	15	15		135
Teorija vzgoje s predšolsko pedagogiko	60	15	15		40	30		20	180
Osnove pedagoške metodologije					30		30		60
Motorika predšolskega otroka	30	15	15	15					75
Zdravstvena vzgoja					30	15	15		60
Didaktika z učno tehnologijo					30	15	15	15	75
STROKOVNI PREDMETI									
Metodika glasbene vzgoje - vokalno instrumentalni praktikum*			20						20
Lutkovno-gledališka vzgoja z metodiko	15		15				15	20	65
IZBIRNI PREDMETI									-
Skupaj:	150	75	95	30	160	75	120	55	760
Skupaj	350				410				760

* Vokalno-instrumentalni praktikum: vaje potekajo v skupinah s tremi študenti

Športna vzgoja: 30 tednov x 2 uri= 60 ur

Obveznosti študentov

Za vpis v 2. letnik so zahtevani naslednji kolokviji in izpiti: razvojna psihologija (izpit), teorija vzgoje (kolokvij) s predšolsko pedagogiko (izpit), osnove pedagoške metodologije (izpit), motorika predšolskega otroka (izpit), didaktika (izpit) z učno tehnologijo (kolokvij), zdravstvena vzgoja (izpit) in lutkovno-gledališka vzgoja z metodiko (izpit).

2. LETNIK

PREDMET	ŠTEVILO UR								
	zimski semester				poletni semester				skupaj
	PR	SV	LV	IP	PR	SV	LV	IP	
TEMELJNI STROKOVNI PREDMETI									
Mladinska književnost*	30	30							60
Pedagoška psihologija	30		15		15	15		15	90
STROKOVNI PREDMETI									
Metodika jezikovne vzgoje					60		30	15	105
Metodika gibalno-športne vzgoje - praktikum aktivnosti v vodi - praktikum aktivnosti na snegu	30		15	15	30		15		105
			25				25		25
Metodika glasbene vzgoje* - vokalno instrumentalni praktikum*			15		60		30	15	105
							15		30
Metodika plesne vzgoje					60		30	15	105
Metodika uvajanja v družbeno okolje	60		30	15					105

Skupaj:	150		130	45	225	45	115	45	755
Skupaj:	325				430				755

* Vokalno-instrumentalni praktikum: vaje potekajo v skupinah s tremi študenti.

* prerazporeditev ur med semestri je bila potrjena na 24. redni seji Senata PEF UM, dne 8. 4. 2009, na 22. redni seji Senata UM, dne 19. 5. 2009 in na 18. seji Senata za akreditacijo pri Svetu RS za visoko šolstvo, dne 12. 6. 2009

Športna vzgoja: 30 tednov x 2 uri= 60 ur

Strnjena praksa: 2 tedna v poletnem semestru

Obveznosti študentov

Za vpis v 3. letnik so zahtevani naslednji kolokviji in izpiti: slovenski jezik (izpit), mladinska književnost (kolokvij) 1. in 2. letnika, pedagoška psihologija (izpit), metodika jezikovne vzgoje (izpit), metodika uvajanja v družbeno okolje (izpit), metodika plesne vzgoje (izpit), metodika gibalno-športne vzgoje (izpit) z aktivnostmi v vodi (kolokvij) in na snegu (kolokvij) in metodika glasbene vzgoje (izpit) z vokalno instrumentalnim praktikumom (kolokvij) 1. in 2. letnika.

3. LETNIK

PREDMET	ŠTEVILO UR								
	zimski semester				poletni semester				skupaj
	PR	SV	LV	IP	PR	SV	LV	IP	
TEMELJNI STROKOVNI PREDMETI									
Specialna pedagogika					30	15	15	15	75
Sociologija vzgoje					30	30			60
Sodobna filozofija					30	30			60
STROKOVNI PREDMETI									-
Metodika matematike	15		15	10					40
Tehnična vzgoja z metodiko	15		15	20			15		65
Metodika likovne vzgoje	60		30	15					105
Začetno naravoslovje z metodiko	30	30	15	15	15	15	15	15	150
IZBIRNI PREDMETI									-
Prvi izbirni predmet (13-18)	30		15	15					60
Drugi izbirni predmet (13-18)					30		15	15	60
Tretji izbirni predmet (angleški ali nemški jezik, specialna pedagogika)					30	15	15		60
Skupaj:	150	30	90	75	165	105	75	45	735
Skupaj:	345				390				735

Športna vzgoja 30 tednov x 2 uri= 60 ur.

Strnjena praksa v vrtcih 4 tedne (poletni semester).

IP=Integrirana praksa se izvaja v vrtcih in drugih institucijah.

6 nastopov na študenta in 6 hospitacij na skupino (12 do 17).

VI. PODATKI O POGOJIH ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Pogoj za dokončanje študija je, da študentka ali študent opravi vse s programom predpisane obveznosti (vaje IP (18), seminarske naloge, kolokvije (6), izpite (24), nastope (6) in prakso) ter uspešno zagovarja diplomsko nalogo.

VII. STROKOVNI NAZIV DIPLOMANTA

Po uspešno opravljenem študiju dobi diplomantka ali diplomant naziv DIPLOMIRANA VZGOJITELJICA PREDŠOLSКИH OTROK, DIPLOMIRANI VZGOJITELJ PREDŠOLSКИH OTROK.